

**Az MTA Könyvtár és Információs Központ
Munkaterv
2019**

**Az MTA Könyvtári Bizottsága
2018. december 4-ei ülésén elfogadta.**

Vezetői összefoglaló

Az MTA Könyvtár és Információs Központ 2019. évi munkatervében kiemelt helyet kap a 2019 - 2023 stratégiai időszakra meghatározott feladatok megvalósítása. Az országos tudományos információs rendszer kialakításában való szakértői munkánk és a tudományos kutatói tevékenység folytatása. Továbbra is fontos az akadémiai intézeti szakkönyvtárakkal való együttműködés, a kutatóintézeti szakkönyvtárak módszertani támogatása. Folytatjuk a digitalizálást és a retrospektív konverziót, a hagyományos könyvtári és levéltári feladataink mellett fontos szerepet kap a két országos közfeladat ellátása, az Elektronikus Információs szolgáltatás (EISZ) és a Magyar Tudományos Művek Tára (MTMT) működtetése. A könyvtár a következő évben szeretné folytatni könyvkiadói tevékenységét az itt található értékes művek és kéziratok tanulmánnyal, esetenként fordítással ellátott hasonmás kiadásával.

Munkaterv

Irányítás, menedzsment

A Könyvtár új stratégiai ciklusa kezdődik 2019-ben, mely alapján továbbra is aktívan hozzájárulunk az országos kutatástámogatási rendszer működéséhez, szolgáltatásainkat fejlesztjük, és növeljük láthatóságunkat.

Meghatározó szerepet vállalunk az országos szakkönyvtári stratégia megalkotásában és kidolgozzuk a megvalósítás lépéseit.

Az akadémiai kutatóhálózat szakkönyvtárait továbbra is szakmai tájékoztatással és lehetőségek szerinti együttműködéssel szeretnénk segíteni (szakmai nap, workshop, képzés).

Nemzetközi együttműködéseinket a Bibliothèque Nationale et Universitaire-rel (Strassbourg), a Taiwani Nemzeti Könyvtárral, a kínai Dunhuang Akadémiával, az iráni Nemzeti Könyvtárral és a Külügyminisztérium Szakkönyvtárával, illetve az Írott Örökség Kutatóintézetével tovább erősítjük.

Az év során különböző partnerintézményekkel közösen öt nemzetközi konferenciát szervezünk, ezen kívül elkezdjük a felkészülést és szervezést a 2020-ban Könyvtárunkban tartandó LIBER Journées könyvtárvezetői programra.

Több éve aktívan készülünk a Könyvtár közösségi és olvasótereinek felújítására, 2019-ben elkészítjük a Könyvtár kiköltözésére és a felújítás időszakára vonatkozó menetrendet, javaslatot teszünk az állomány és a munkatársak elhelyezésére, a fenntartható szolgáltatások megszervezésére.

Szakmai továbbképzés

Stratégiánkban megfogalmazott célkitűzések alapján nagy hangsúlyt fektetünk munkatársaink továbbképzésére megújuló szolgáltatásaink érdekében. A külső szakemberek által tartott továbbképzéseket kiegészítjük belső képzésekkel. Könyvtárunk munkatársai, akik egy-egy szakterület felelősei, csoportos oktatás formájában adják át a kollégáknak az intézményben meglévő tudást. Éves tervet készítünk a továbbképzések ütemezéséről, figyelembe véve az előző években megvalósult továbbképzéseket.

Könyvkiadás

2019-ban is folytatjuk megélénkült könyvkiadói tevékenységünket. A Lichniae sorozatunkban a perzsa kéziratok közül adunk ki egy egyedülálló középkori szöveget Perzsa szerelem címen. Ezen kívül folytatjuk A Magyar Tudományos Akadémia Könyvtára Közleményei sorozatot az alapító Teleki-gyűjteményt bemutató kötettel. Továbbá terveink között szerepel a Keleti Gyűjtemény *Oriental Reprints* sorozatában Uray Géza tibetista idegen nyelven megjelent munkáinak közreadása Orosz Gergely bevezető tanulmányával. Az MTA KIK Kézirattárának katalógusai sorozatban Radnóti Miklós kéziratok hagyatékát mutatjuk be.

Az Eszterházy OTKA pályázatunk keretein belül kiadjuk Eszterházy Pál és Orsolya levelezését.

Lukács György kéziratok hagyatékának és könyvtárának katalógusát az év folyamán nyomtatásban is megjelentetjük.

Számos partnerintézménnyel közösen jelentetünk meg kiadványokat:

- Az Országos Széchényi Könyvtárral együttműködve a Supplementum Corvinianum sorozatban szeretnénk megjelentetni Xistus Schier 1799-ben Bécsben kiadott Corvina Könyvtárról szóló disszertációját.
- Az Országos Széchényi Könyvtárral és a Bayerische Staatsbibliothek-kel együttműködésben a Hungarica et Bavarica sorozatban jelentetjük meg Christoph Jacob Trew könyvtárának magyar vonatkozású darabjait.
- A SZTE BTK és EKE Kulturális Örökség Tanulmányok Tanszékkal közösen a Könyvtörténeti füzetek sorozat XIII. köteteként Intézményi- és magángyűjtemények címmel jelentetünk meg újabb kötetet.
- Az Eszterházy Károly Egyetem, a Kossuth Kiadó és az MTA KIK közös kiadványaként jelenik meg Monok István: *Traditio et transmissio. Humanista olvasás és szövegahagyományozás a Magyar Királyságban és Erdélyben a 16. században.*
- A Kárpát medence magyar könyvtárainak régi könyvei sorozatban a gyulafehérvári szeminárium 16. századi régi magyar könyvtárát adjuk közre az Erdélyi Magyar Múzeum Egyesülettel, SZTE BTK-val és az EKE Kulturális Örökség Tanszékével közösen.
- A Leibniz-Institut für Geschichte und Kultur des östlichen Europa (GWZO) és az Eszterházy Károly Egyetem Kulturális Örökség Tanszékkal együttműködve az Armenian Heritage in Carpathian Basin sorozatban a *Csíkszépvízen található könyvtár állományát bemutató katalógust,*
- a Bolognában található magyar címereket bemutató és rekonstruáló kötetet adunk közre *Stemmi Ungheresi di Bologna* címen.
- A [Bibliotheken, Dekor \(17.-19. Jahrhundert\)](#) című kötet folytatásaként a 2017-ben tartott nemzetközi könyvtárépítészeti konferencia tanulmánykötetét.
- Az MTA KIK-ben őrzött Thomas Ender akvarell tájképeit a Méry-Ratio Kaidó közreműködésével tesszük elérhetővé a nagyközönség számára is.

Gyűjteménygondozás

2019-ben folytatjuk a teljes körű állományellenőrzés előkészítését, a kurrens dokumentumok RFID címkékkel való ellátását, a feldolgozatlan hagyatékok ütemterv szerinti megjelenítését az elektronikus katalógusban. Lukács György hagyatéki könyvtárának és kéziratok hagyatékának

feldolgozását az év folyamán befejezzük, az elektronikus katalógusban való hozzáférhetőségen a kéziratok hagyatékot teljes körűen nyílt hozzáféréssel is használhatják az érdeklődők, kutatók.

2019 folyamán átvilágítjuk és szükség esetén racionalizáljuk a Könyvtár cserekapcsolati rendszerét és működését, illetve a külföldi folyóiratbeszerzést.

REAL repozitórium

Fontos feladatunk továbbra is a magyar tudományos művek online elérhetőségét biztosítani. A repozitórium szoftverének technikai fejlesztése és a szerver kapacitásának növelése 2019-ben elengedhetetlen feladatunk.

Retrospektív konverzió, rekatalogizálás

A törzsgyűjteményi állományból 20.000 latin betűs tétel és 8000 szláv maradt feldolgozatlanul. A Kézirattári gyűjteményben vannak még elmaradásaink, melyeket erőforrásaink függvényében folytatunk.

Digitalizálás

Pályázati lehetőségek mentén 2019-ben is folytatjuk az MTA-hoz köthető könyvek digitalizálását, kutatói igények és nemzeti évfordulók kapcsán egyedi digitalizálást végzünk. Kéziratok dokumentumainkból 2019-ben Széchényi István hagyatékát digitalizáljuk és tesszük elérhetővé a repozitóriumon keresztül, és befejezzük Lukács György kéziratok hagyatékának digitalizálását is. A Dunhuang Academyvel kötött megállapodásunk értelmében a Stein Aurél hagyatékot helyben digitalizálja a kínai fél. Az együttműködésben meghatározottak szerint mind a két intézmény elektronikusan hozzáférhetővé és kutathatóvá teszi a dokumentumokat.

Raktározás

A törökbálinti raktárfelújítás folyamatban van, a tervek alapján 2019 nyarán kerül átadásra az új tömörraktár és a plusz két emeletnyi fix polcos raktár. Az épületfelújítás lehetővé teszi, hogy kialakítsunk egy digitalizálási helységet is, azonban a szkennerekkel való felszerelésére pályázati forrást kell találnunk.

Az Arany János utcai és a Székházban lévő raktárakban folyamatosan figyeljük a páratartalom és a hőmérséklet változásait. A raktári részek felújítása és a légtechnika modernizálására csak a rekonstrukció során lesz lehetőségünk. A raktározási körülmények stabilizálása mellett feladatunk az optimális fertőtlenítési és állománymegóvási technika megkeresése és alkalmazása.

Szolgáltatások

Könyvtári Platform / Országos Tudományos Információs Rendszer

Az Egyetemi Könyvtárigazgatók Kollégiumával, az Országgyűlési Könyvtárral és a Központi Statisztikai Hivatal Könyvtárral kidolgozzuk egy felhő alapú könyvtári platformra való átállás feltételrendszerét, az országos kutatótámogatási rendszer megújításának lehetséges stratégiáját.

Honlap megújítása

A folyamatos előkészületeket követően 2019-ben megújítjuk a Könyvtár honlapját.

Akadémikus bibliográfia készítése

A 2019-ben folytatjuk a 2000 óta elhunyt akadémikusok tudományos és tudományos ismeretterjesztő műveinek bibliográfiáját, melyet az MTMT adatbázisba töltünk fel.

Rádiófrekvenciás azonosítás (RFID)

2019-ben folytatjuk a dokumentumok RFID címkékkel való felszerelését és az RFID alapú kölcsönzésre való áttérést.

Open Journal Systems (OJS)

A két éve sikeresen beindított OJS szolgáltatásunkat az év során bővíteni szeretnénk újabb szerkesztőségek bevonásával, a meglévők nyilvánossá tételével.

Kiállítások

Regiomontanus magyarországi működésének 550. évfordulója alkalmából *Csillagok, csillagképek* címmel február végéig látogatható a Magyar Tudomány Ünnepe kapcsán 2018. november 8-án nyílt kiállításunk.

Eötvös Loránd, az MTA volt elnökének tevékenységét bemutató kiállítás 2019 folyamán a Székház Tudós Kávézóban tekinthető meg.

A Bibliothèque Nationale et Universitaire-rel kötött együttműködésünk egyik elemeként dokumentumokkal és szakmai tanácsadással segítjük a strassbourgi *Imaginary Maps* kiállítás megvalósulását.

Konferenciák

2019 április 9-13 között rendezzük meg Sárospatakon A könyvtárak tematikus összetételének változásai a XIV-XIX: században című nemzetközi konferenciát, melyre Európa legnevesebb francia, olasz, német, osztrák, holland, svájci és magyar szakembereit hívtuk meg.

A Keleti Gyűjtemény szervezésében és a meglévő nemzetközi együttműködési megállapodásaink alapján 2019 folyamán nemzetközi konferenciát szervezünk *Magyar kutatók a Selyemúton* címmel 2019. május 2-3-án.

2019. május 27-29. között az MTA KIK a rendezője, szervezője az ABDOS (Die Arbeitsgemeinschaft der Bibliotheken und Dokumentationsstellen der Ost-, Ostmittel- und Südosteuropaforschung) éves konferenciának.

A perzsa kézirataink kapcsán szintén nemzetközi szemináriumot tartunk május 30-án.

Országos hatókörű közfeladatok

Magyar Tudományos Művek Tára (MTMT)

Az MTMT technikai fenntartásával kapcsolatos feladatokat 2018 során átadtuk az MTA SZTAKI-nak. Az MTA KIK a továbbiakban a tartalmi fejlesztésért felelős. Az átállást követően folyamatosan adminisztrátori képzéseket tartunk mind az MTA KIK-ben, mind pedig kihelyezett helyszíneken. Az adminisztrátori képzések felvételtől távoli hozzáféréssel is elérhetők.

Elektronikus Információs szolgáltatás (EISZ) Nemzeti program

Az EISZ Titkárság 2019-re vonatkozó szakmai terve a Programtanács által június 22-én és október 26-án elfogadott beszerzési terven alapul.

2018-tól az EISZ központi támogatás keretösszege 1950 millió Ft-ra nő. Az EMMI Oktatási Államtitkársága 1680 millió Ft értékben járul hozzá az egyetemek előfizetéseinek fenntartásához.

2019 folyamán az EISZ központi közbeszerzési szervvé kíván válni.

A beszerzés vonatkozásában jelentős átalakulás történik, az EISZ összehangolja az országos open access finanszírozásokat és az előfizetéseket oly módon, hogy lehetőleg az összes EISZ keretében megvalósuló folyóirat-előfizetési szerződés tartalmazzon OA publikációs elemeket. 2019-ben az APC díjak központi támogatásának megvalósulásával az EISZ titkárság feladatai kibővülnek.

Stratégiai fontosságú az Elsevier kiadóval folytatott tárgyalás, az EISZ 2019-es célkitűzése a kiadóval való megállapodás oly módon, mely tartalmazza a nemzeti érdekeinket.

Az MTA KIK kutatási tevékenységének súlypontjai

Az MTA KIK 2019- 2023 stratégiája alapján egyre nagyobb hangsúlyt fektetünk tudományos arculatunk kialakítására, mely alapján a következő öt súlypontot határozzuk meg a 2019 évre vonatkozóan:

- saját muzeális állományunk tudományos szintű feltárása (gyűjtők és gyűjtemények az MTA KIK állományában, MTA történeti forrásai az Akadémiai Levéltárban, magyarországi humanizmus, Széchenyi-hagyaték)
- a Tudományelemzési és Tudománypolitikai Osztály, mint Európai Unió kiválósági központ együttműködése a Leuven-i Egyetem Kutatásmonitoring Centrumával (ECOOM KU Leuven), A „tudomány szerkezete és rendszertana” nemzetközi kutatócsoport munkája, amelynek alapvető célkitűzése a tudománymetria három korszerű kutatási irányának közös művelése.
- A Tudománypolitikai és Tudományelemzési Osztály ipar-akadémiai kapcsolatokra épülő együttműködései szerződéses kutatásokkal és közös pályázatokkal.
- - Az open science világ egyes elemeinek elméleti szintű kutatása (OS, OA, OD, ORCID, DOI stb.)
- Könyvtártudományi kutatások, szabványos formák változásai, könyvtári együttműködések lehetséges módjai.

Belső ellenőrzés

A 2018. évi ellenőrzési témák a következők:

- 2018. évi ellenőrzések során feltárt hiányosságok kapcsán tett intézkedési javaslatok végrehajtásának teljesülése,
- a gazdálkodás működésének ellenőrzése,
- Az MTA KIK integrált kockázatkezelési rendszerének ellenőrzése,

Akadémiai levéltár

Az Akadémiai Levéltár kiemelt feladata 2019-ben is a kutató- és ügyfélszolgálat ellátása, és ehhez kapcsolódóan az új és a régi átvett anyagok rendezése, és az ezekben az iratokban levő átfedések megszüntetése, a jegyzékek digitalizálása lesz. 2019-ben is igyekszik a lehetőségeihez mérten ellenőrizni az MTA központi szerveinek, intézményeinek az iratkezelését, és a levéltárérett iratokat begyűjteni. Komoly munkát jelent minden évben az MTA Titkárságáról beérkező irattári anyag átvétele, az MTA Titkársága számára továbbra is ellátjuk a napi ügyvitelhez szükséges iratok előkeresését.

I. Mutatók az 51/2014. (XII. 10.) EMMI rendelet alapján

Mutatók	2018. évi tény	2019. évi terv
Heti nyitvatartási órák száma (a könyvtár székhelyén)	63	63
A tárgyévben a könyvtárat aktívan használók száma	2304	2300
A könyvtári honlap- látogatások száma	14938	14500
A könyvtár honlapja (teljes webhely) hány nyelven érhető el	2	2
A könyvtári honlap tartalomfrissítéseinek gyakorisága (alkalom/hónap átlagosan)	15	15
A könyvtári honlap tartalomfrissítésének száma összesen	185	180
A könyvtár által az Országos Dokumentumellátási Rendszerben szolgáltatott dokumentumok száma	1032	1000
A könyvtárban használható adatbázisok száma	40	40
A Web 2.0 interaktív könyvtári szolgáltatások száma, a szolgáltatásokat igénybe vevő használók száma	3 szolgáltatás 2578 felhasználó	3 szolgáltatás 3000 felhasználó
A könyvtári OPAC használatának gyakorisága (használat/év) (kattintás az OPAC-ra)	- belső elérés: 61.137 - külső elérés: 197.630	belső elérés: 65.000 külső elérés: 200.000
Tárgyévben a könyvtár által nyílt hozzáférésű publikációként elérhetővé tett dokumentumok száma	15114 (REAL gyarapodás)	10000
A kölcsönzések száma dokumentumtípusonként	könyv: 111331 folyóirat: 71264 microfilm, microfiche: 135	könyv: 110000 folyóirat: 71000 microfilm, microfiche: 100
Irodalomkutatások, témafigyelések száma	63	70

Mutatók	2018. évi tény	2019. évi terv
Fogyatékosággal élők könyvtárhasználatát segítő IKT eszközök száma	1	1
A fogyatékosággal élők számára akadálymentes szolgáltatások száma	3	3
A könyvtár által szervezett:		
digitális kompetenciafejlesztési, információkeresési ismereteket nyújtó nem formális képzések száma és azokon résztvevők száma	0	0
akkreditált képzések, továbbképzések száma és azokon résztvevők száma (MTMT képzés + EISZ adatbázisbemutató+ belső képzés)	76 alkalom, 1837 fő	80 alkalom , 2000fő
könyvtárhasználati foglalkozások száma és azokon résztvevők száma	43 alkalom 896 fő	45 alkalom 850 fő
A könyvtár oktatást, képzést, könyvtári tevékenységeket támogató kiadványainak száma	7	5
Saját könyvtári hírlevél megjelenésének száma	76 blog bejegyzés	75 blog bejegyzés
A könyvtár megjelenésének száma a médiában	25	10
A használói elégedettségmérések száma, a válaszadó használók száma/alkalom (átlag)	0	1 használói elégedettségmérés / 250 válaszadóval
Az iskolai közösségi szolgálatot a könyvtárban teljesítők száma és a szolgálat fogadására a köznevelési intézményekkel kötött megállapodások száma	3 megállapodás 45 fő	3 megállapodás 35 fő
A könyvtárban foglalkoztatott önkéntesek száma	0	8

Mutatók	2018. évi tény	2019. évi terv
A könyvtárral írásos együttműködést kötő civil, határon túli, vállalkozói stb. partnerek száma/év	9	10

II. Gyűjteményfejlesztés

Mutatók	2018. évi tény	2019. évi terv
A könyvtári állomány éves gyarapodása (a könyvtári katalógusban a tárgyévben rögzített rekordok száma)	19.054	21.000
Gyűjteményből tárgyévben apasztott dokumentumok száma	2089	6000
Kötelespéldányként kapott és nyilvántartásba vett dokumentumok száma	1136 db	900 db
Az állományellenőrzés keretében ellenőrzött dokumentumok száma és %-os aránya az ellenőrizendő állományhoz képest	15000 /1,4%	akkor lesz teljes állományellenőrzés, ha a retrospektív feldolgozás 100%-os.

III. Gyűjteményfeltárás

Mutatók	2018. évi tény	2019. évi terv
Épített elektronikus katalógusokban/adatbázisokban rögzített rekordok száma	OPAC: 19054 REAL: 15114 rekord	OPAC: 30000 REAL: 10 000 rekord
Magyarországi Közös Katalógusba (MOKKA) betöltött tételek száma	0	700000
Feldolgozás időtartama (egy dokumentum feldolgozásának átlagos időtartama órában kifejezve)	0,45	0,45
Beérkező új dokumentumok olvasók számára történő hozzáférhetővé válásának időtartama napokban kifejezve	32 nap	30 nap
A gyűjtemény elektronikus feldolgozottsága (az elektronikus katalógusban feltárt dokumentumok száma a gyűjtemény egészének %-ában)	94,8%	98%

IV. Tudományos kutatás

Mutatók	2018. évi tény	2019. évi terv
A könyvtár összes publikációinak száma és ebből a könyvtár szakemberei által készített, nyomtatott vagy elektronikus formában megjelent publikációk száma	63 (MTMT)	70
Idegen nyelvű publikációk száma	5 (MTMT)	10
A könyvtár által kiadott kiadványok száma	11	10
A könyvtár szakemberei által tartott előadások száma	75	75
A könyvtár szakemberei által elvégzett szakértői tevékenységek száma	0	
A könyvtár által szervezett konferenciák száma és az azokon résztvevők száma	3 alkalom 347 fő	5 alkalom 500 fő
A könyvtár szakembereinek konferencián való részvételének száma	95	85
Képzésben, továbbképzésen részt vett dolgozók száma	50 fő	40 fő

V. Rendezvény, kiállítás

Mutatók	2018. évi tény	2019. évi terv
A könyvtárban a tárgyévben szervezett helyi, megyei és országos szintű közösségi programok, rendezvények száma összesen és az azokon résztvevők száma	113 alkalom 5842 fő	100 alkalom 4200 fő
Tárgyévben szervezett konferenciák száma és az azokon résztvevők száma	6 alkalom 742 fő	5 alkalom 500 fő

Mutatók	2018. évi tény	2019. évi terv
A könyvtárban szervezett időszak kiállítások száma és látogatóinak száma	2 alkalom 5749 fő	1 alkalom 3000 fő
Egyéb rendezvényeken résztvevők száma	18 alkalom 884 fő	15 alkalom 1000 fő

VI. Állományvédelem

Mutatók	2018. évi tény	2019. évi terv
Tárgyévben fertőtlenítés, kötés, javítás, restaurálás, savtalanítás vagy egyéb aktív állományvédelmi intézkedésben részesült dokumentumok száma	5792	230
Az állományvédelmi célból digitalizált és a konvertált dokumentumok száma	1959 (digitalizálás)	500 (digitalizálás)